

2. A folyóiratszám nem tematikus blokkjában három további tanulmány kapott helyet. PĪRŌZ ĀZĀDĀN a Hérodotosz műveiben szereplő, óiráni **Para.wakhsh.aspa* névnek és ión megfelelőjének, a Πρηξάσπις névalaknak a kapcsolatát vizsgálja (263–276).

GIUSEPPE SAMO és FRANCESCO-ALESSIO URSINI tanulmánya a francia városi helyneveknek a bennük szereplő földrajzi köznevek révén létrejövő szemantikai-lexikai kapcsolatait kutatja (277–302). Az írás két nagyobb részből áll. Az első egy francia szótárban szereplő földrajzi köznevek lexikográfiai elemzése a jelentéseik feltárása érdekében, a második pedig e köznevek földrajzi megoszlásának a vizsgálata, mely az általuk jelölt helyfajtához való viszonyuk megállapítását célozza. Mindezek alapján javaslatot tesznek a helynevekben szereplő földrajzi köznevek hierarchikus kapcsolatokon alapuló taxonómiájának kialakítására.

Az utolsó, IVETA VALENTOVÁ, MILAN HARVALÍK és ARTUR GALKOWSKI által jegyzett tanulmány egy többnyelvű névtani terminológiai adatbázis koncepcióját mutatja be (303–323). Az adatbázis célja a névtani terminológia nemzetközi egységesítése, kodifikálása, illetve kiindulópont biztosítása hasonló projektek számára, de hasznos forrásként szolgálhat fordítók és a nyelvudomány más területeivel foglalkozók számára is.

3. A kötet két hosszabb recenziót közöl. OLIVIU FELECAN egy angol–román, névtani frazémákat feldolgozó szótárt mutat be (327–332), LEO LOVEDAY pedig IMAN NICK névjogi témával foglalkozó kötetét mutatja be (333–345). A folyóiratszám végén tíz, helynevekkel, illetve általános névtani kérdésekkel foglalkozó kötet rövid ismertetése is olvasható (349–414).

4. Az *Onoma* 59. száma számos érdekes tanulmánnyal szolgál, többek között személynevekről, állatnevekről, informális helynevekről, márkanevekről és utcanevekről. A kötet kiválóan reprezentálja, hogy a kultúra miként lehet hatással névadásra, a névválasztásra, illetve hogy a társadalmi és egyéb külső tényezők hogyan befolyásolhatják ezeket a folyamatokat.

TÓTH PANNA

egyetemi hallgató; Károli Gáspár Református Egyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Anglisztika Intézet; Budapest

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-9400-1175>, e-mail: tothpanna26@gmail.com

Names. A Journal of Onomastics 72. (2024)

Szerkesztő: IMAN M. NICK. Pitt Open Library Publishing, Pittsburgh. 294 lap

Az évente négy számmal megjelenő amerikai névtani folyóirat hagyományosan tanulmányokat és könyvismertetéseket közöl a kisebb közlemények mellett. Alább rovatonként, időrendben olvasható a *Names* 72. évfolyamának tartalmi ismertetése.

1. Tanulmányok. Az évfolyam első száma ROBERT WEEKLY és SHIH-CHING (SUSAN) PICUCCI-HUANG tanulmányával kezdődik (1–9), amelynek témája a Kína szárazföldi területén élő kínai diákok angol névhasználatára. A kutatók kérdőíves gyűjtéssel keresték a választ többek között arra, hogy a kitöltők milyen szempontok alapján és hogyan választanak maguknak angol nevet. Ezt követi YEGOR GREBNEV írása (10–20), amely a kínai posztumusz nevek rendszerét és működését mutatja be, nagy figyelmet szentelve a középkori Yi Zhou Shu című kínai történelmi munkának, amelynek egy fejezete a nevek rendszerét magyarázza. GREBNEV szerint ez nem csupán egyszerű névtár, ahogyan a legtöbbben kezelik, hanem hasznos segédanyag a történelem, a történelmi személyek megítélésének vizsgálatához. ZIFA TEMIRGAZINA, GULNARA ABISHEVA és RUMANIYAT ASELDEROVA a kazah személynévrendszer sajátosságait mutatják be (21–32). Kiemelt figyelmet fordítanak azon esetekre, amikor egy névben megjelenik, hogy a szülők által várt és megérkezett fiúgyermek a szakrális erők ajándéka. Ennek a névadási mintának a különböző típusait a nevekben megjelenő szemantikai tartalmak nyelvi realizációinak vizsgálatával különítik el a szerzők. DAVOR LAUC a különböző nyelvek rokonsági kapcsolatait vizsgálja egy névtani kiindulású tipológiai módszerrel (33–46). A különböző nyelvekben létező, ugyanazon névhez köthető utónevek fonetikai hasonlóságaihoz kiindulva von le következtetéseket a vizsgált nyelvek általános hasonlóságára nézve. A szerző hangsúlyozza, hogy ezzel a módszerrel (az utónevek hangalakjának összehasonlításával) más kulturális hasonlóságok és különbözőségek is leírhatók rendszerszerűen az adott nyelvek között.

Az évfolyam második számát KRZYSZTOF GÓRNY és ADA GÓRNA tanulmánya nyitja (1–19), amely Varsó, Krakkó és Łódź lengyel városok utcanéveinek helyzetét tárgyalja feminista megközelítésben. Ezt követően EMMA OTTA és szerzőtársai kutatásáról olvashatunk (20–33), amely a brazil iker és a nem iker testvérek névadását veti össze. Megállapításuk szerint az ikertestvérek körében lényegesen gyakoribb a hasonló nevek választása a szülők részéről, mint a nem iker testvérpárok esetében. Az utóbbiak körében gyakoribb az egyedítő szándék az egymástól különbözőbbnek gondolt nevek választásával. KAZUYA OGAWA és HIROKI TAKIKAWA fiatal japán nők online párválasztási preferenciáit vizsgálja a személynevek alapján (34–47). Feltevésük szerint, amelyet sikerült is igazolniuk, a vizsgált csoport tagjai szívesebben választanak vakon olyan férfi partnert, akinek a nevéhez egyértelmű olvasat tartozik. Ezt követi YI LIU ugyancsak szocioonomasztikai irányultságú kutatása, amely fiatal kínai nők utónévváltoztatási motivációit vizsgálja az önkifejezés szemszögéből (48–60).

A harmadik szám XUEHONG FENG, FENG WANG és KEVIN HEFFERNAN tanulmányával kezdődik, amely a kínai brokátnevek tipológiáját nyújtja (1–13), a szerkezeti elemzés mellett szocioonomasztikai és szociolingvisztikai megállapításokat is megfogalmazva. Ezt követi MAYA SFEIR korpusznyelvészeti esettanulmánya (14–27), amely Edward Childs Carpenter *The Cinderella-Man* című darabja (1915) alapján mutatja be, hogy a nevek hogyan járulnak hozzá a drámaiság megkonstruálásához. A szám harmadik tanulmányában HEIKO MOTSCHENBACHER arra keresi a választ (28–39), hogy az úgynevezett fiúbandák mint zenekarok nevei milyen diszkurzív mintákat jelenítenek meg, milyen szemantikai tartalmakból építkeznek. SIYUE LI, CHUNYU KIT és LE CHENG a névkutatás öt évtizedének történetét vizsgálja (1972–2022) a Web of Science nemzetközi adatbázis alapján, 768 folyóiratcikk és 28 357 hivatkozás adatainak felhasználásával (40–64). Magyar vonatkozásként ennek adatsorában olvasható a HOFFMANN ISTVÁN és TÓTH VALÉRIA szerzőpáros, valamint ALFÖLDY GÉZA neve is. A szám ötödik tanulmányában FRANCESCO-ALESSIO URSINI

és HAIPING LONG az olasz városi helynevekre dolgoz ki egy tipológiát (65–75) Róma, Nápoly, Milánó és Velence közterületneveinek szerkezeti elemzése alapján.

Az évfolyam negyedik számában MARIANNA E. KAPSETAKI és LAETISHA WITOYO azt vizsgálják, hogyan függ össze brit neurológusok tudományos életben való sikeressége a nevükkel (1–11). EYO O. MENSAH a nigériai tiv etnikai csoport személynévrendszerével foglalkozik (13–23) abból a szemszögből, hogy a nevekben milyen hagyományos tiv, keresztény és muzulmán vallási elemek jelennek meg. Ezt követi THUPTEN WODZER tanulmánya (24–36), amelynek témája a Tibeti-fennsíkon található Sanjiangyuan nemzeti park helyneveinek vizsgálata. A szerző a 'madár' szót tartalmazó földrajzi neveket gyűjti össze és elemzi. PASCALINE FAURE az 1903–2022 között kereskedelmi forgalomban lévő vényköteles altatók elnevezéseinek névadási mintázatait tárja fel (37–48) a szimbolikus szemantikai tartalmaktól a jó hangzású nevekig. Az évfolyam ötödik számát SHUXIA YANG, BING MEI, HONGYU XU, YING WEI és PEIPEI XIONG közös tanulmánya zárja (49–55), amely a kínai Kajfeng város hutongjainak (szűk utcáinak) neveit tárgyalja azok fonetikai, morfológiai és szemantikai sajátosságai szempontjából.

2. Recenziók. Az évfolyamban nyolc, számonként két-két könyvismertetés kapott helyet. Az első számban egy, a huron (vjendat) indiánok személynévrendszerét nyelvészeti és kulturális szempontból vizsgáló Kanadában megjelent monográfia bemutatása olvasható (47–49), ezt követi egy, a helynévkutatásba bevezető egyetemi tankönyvnek is szánt, Cambridge-ben kiadott angol nyelvű monográfia ismertetése (50–53). A második számban található egy, a névvel ellátott ékszerek, névtáblaékszerek kultúrájáról, történetéről szóló amerikai monográfia bemutatása (71–72), valamint egy, az óangol Beowulf eposz személynéveit vizsgáló, Londonban kiadott monográfia ismertetése (73–75). A harmadik számban olvasható egy általánosan a személynévekről szóló, többek között a személynévek kulturális és nyelvi beágyazottságára összpontosító, a De Gruyter kiadásában megjelent tanulmánykötet bemutatása (84–86), valamint egy New York történetét a város helynevein keresztül áttekintő amerikai monográfia ismertetése (87–89). A negyedik számban egy névjoggal foglalkozó, a névváltoztatás, névválasztás és névhasználat jogi és szociokulturális vonatkozásait vizsgáló amerikai tanulmánykötetet szemlélnek (56–58), s végezetül egy, a kora középkori Anglia hétköznapi életét a korra vonatkozó szó- és névtár segítségével bemutató, a Princetoni Egyetemen kiadott monográfia ismertetése zárja az évfolyam recenzióinak sorát.

3. Egyéb írások. A bemutatott évfolyamban a tanulmányok és recenziók mellett olvasható a Names folyóirat előző évfolyamában megjelent legjobb tanulmányok járó díj győztesének kihirdetése (1: 54–56), a 2023-as Év Neve díj beszámolója (1: 57–68), egy készülő angol és walesi személynévtár bemutatása (2: 61–70), egy használati utasítás a GeoNames adatbázis egyik kiegészítő szoftveréhez (3: 76–83), valamint egy helyreigazítás.

WENDL DÁVID

könyvtáros; ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet; Budapest

doktorandusz; ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Nyelvtudományi Doktori Iskola; Budapest tudományos segédmunkatárs; Debreceni Egyetem, Magyar Nemzeti Helynévtár Program; Debrecen

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2333-9448>, e-mail: wendl.david@btk.elte.hu